

Una fira d'altura i de noms propis

La 41a Fira de la Muntanya de Vic iguala amb més de 12.000 visitants les seves millors xifres amb la seva aposta transversal

Vic

Miquel Erra (text)

Marc Sanyé (fotos)

Paquita Bernad va ser una de les poques i més destacades escaladores del país en la immediata postguerra. Durant la segona

meitat dels anys 40 va protagonitzar algunes ascensions femenines pioneres a escala estatal. Un nom destacat de l'excursionisme català, amb un detall biogràfic que potser molts desconeixien: Bernad és filla de Vic. Hi va néixer l'any 1925. Aquest dissabte, amb 97 anys, tornava a la seva ciutat natal -viu a França des dels anys 50- per assistir al lliurament d'un dels guardons de la vuitena edició del Premi Editorial de la Fira del Llibre de Muntanya. Es tracta del Premi Collsacabra al millor llibre publicat en llengua no catalana, que li van concedir a títol pòstum al seu difunt marit, Albert Escolà, un altre nom propi de l'alpinisme sabadellenc, per l'obra *Ramond de Carbonnières, el àguila de los Pirineos* (Editorial Pirineo).

Bernad, de pare ripollès i mare parisenc, tot just va viure a Vic els primers "quatre o cinc anys" de la seva vida, explicava a EL 9 NOU, però conserva records entranyables d'una ciutat on només ha tornat "molt de tant en tant". La seva família

es va traslladar a Badalona, primer, i a Sabadell, després. Va ser aquí on, "per casualitat", va contactar amb el grup Terra i Mar, en aquell moment considerat el grup d'escaladors més potent de la península. Allà va fer amistat

Paquita Bernad i la seva filla, Marina Escolà, dissabte a les parades de la fira, amb el llibre pòstum d'Albert Escolà

amb Joan Camp, Josep Alaix o Albert Escolà, que acabaria sent el seu marit. Amb ells va descobrir l'escalada -"després de fer el primer cim ja no vaig poder parar"- a l'entorn de Montserrat o de Sant Llorenç del Munt, i va protagonitzar algunes ascensions pirinenques pioneres per a l'alpinisme femení català. "Llavors era l'única dona que escalava, a Sabadell; a Barcelona n'hi havia dues més", explicava. I és que, en aquells temps, "una noia no podia ni sortir al carrer amb pantalons". Ella mateixa es posava una faldilla per sobre

mentre viatjaven en tren cap al destí escollit, "i me la treia just abans de començar l'ascensió". L'any 1952, ja casada amb Escolà, es van traslladar a viure a França, "on vam continuar pujant muntanyes, sobretot dels

Pirineus francesos i els Alps". Resulta que el seu marit, erudit de la geografia i la flora muntanyenques, va dedicar part de la seva vida a documentar la vida de l'alpinista francès Ramond de Carbonnières, considerat l'iniciador del *pirineisme*. Quan va morir, l'any 2015, Bernad i la seva filla, Marina Escolà, van descobrir un manuscrit inèdit sobre la vida de Carbonnières. El document, corregit i actualitzat pels germans Òscar i

Albert Masó, també alpinistes i sabadellencs, és el que ara ha resultat premiat per la Fira del Llibre de Muntanya. La presència en l'acte de la nonagenària vídua, filla de Vic, era la "sorpresa" que havia anunciat el president de l'Associació del Llibre de Muntanya, Miquel Ylla.

De la resta de guardons, menció especial per l'accésit del Premi Juli Soler al millor mapa per *Gran Gravel Sobrarbe*, una guia publicada per MontEditorial, que lidera el topògraf vigatà Salvador Sala (vegeu complement). Es tracta d'una ruta en bici-

A dalt, el Mercat d'Ocasí i una de les activitats a l'exterior del recinte, la tirolina gegant. A baix

cleta de 190 quilòmetres pel Pirineu aragonès, a cobrir en dues o tres etapes, premiada per la seva qualitat i, ahora, "originalitat". MontEditorial va néixer a Vic l'any 2011 i, des de llavors, ha posat al mercat un total de 35 mapes d'excursions, a peu o en bicicleta, que tant inclouen el format paper com l'adaptació digital per a GPS.

El de Bernad i Sala són només dos dels noms propis que han passat pel recinte firal del Sucre, com els de Pau Capell, Francesc Mauri, Eduard Sallent o les il·lustradores Roser Capdevila i Mercè Galí. Si la fira arrencava divendres amb una pionera de l'escalada, Paqui-

ta Bernad, aquest diumenge tancava el programa una figura mundial de "l'himalaisme d'elit". Es tracta de la italiana Tamara Lunger, a qui l'alpinista vigatà Ferran Latorre va qualificar de "superalpinista", tant per la seva "categoria esportiva" com "humanista i espiritual". Tots dos es van conèixer al K2, l'any 2014, on van fer el cim plegats. Lunger és tant coneguda pels seus èxits -amb 23 anys ja va ser l'escaladora més jove a coronar el Lhotse, el 2010- com per la capacitat d'afrontar les seves limitacions. "A vegades som forts i a vegades, fràgils", deixava anar en italià. Com quan el 2016 va saber rendir-se,

Bona arrencada a Vic del primer cap de setmana de Nexxes

Vic Bona arrencada del projecte Nexxes, nova proposta de dinamització que impulsa Vic Comerç i que consisteix a maridar art i comerç. El primer cap de setmana comptava amb tres ubicacions: el carrer Manlleu, amb artistes plàstics dins dels comerços; el carrer Estret, amb *maniquins vivents*, i el portal de la Rambla, amb grafiters i esculptors en fusta. A més, a la plaça Santa Clara hi havia música en directe. La proposta culminarà aquest divendres i dissabte a la tarda, amb més artistes i més carrers implicats.

MARC SANYÉ

La cultura popular recorda Núria Feliu a Centelles

Centelles La plaça Major de Centelles es va omplir de cultura popular, dissabte al migdia, per homenatjar Núria Feliu. Hi van intervenir la geganta de la Feliu, dels gegants de Sants; la geganta Coloma; la Vaqueta del Raval; el grup creat de les Teresines de Centelles (a la foto); l'Esbart Dansaire de Tona, o la Riellera de Vic, entre d'altres, que van anar recordant diversos moments de la vida de Feliu. L'acte, que va ser un èxit, estava organitzat per l'Agrupació Sardanista 1 d'Octubre. J.P.

